

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
9 Ianuarie st. v.
21 Ianuarie st. n.

Ese in fie-care dămăneca.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 2.

ANUL XIX.
1883.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 25 lei.

Advocatul gonit din raiu.

— Snovă. —

Un avocat limbut, — și unde s'a văduț advocat môle de gură? — de cei adecă ce în viața lor nu fac alt ceva, decât numai încercă lumea, ajunse la césul morții.

Cât trăiesc, nu visază de cât *pledoarii, cestiuni prealabile și exceptiuni*, chichite și clenciuri, paragrafe și articoli combinați cu alți articoli de cari au la îndemână, când li se cere, cu duiumul, de pare că-i scôte din coșniță.

Când i auți torosind pe la tribunale câte în lună și în sóre, de s'e-ți facă și pe dracul alb, socotești că ei sânt tari și mari în lume și că n'au s'e mai möră. Dar au și ei, ca totă lumea, o mână de suflet și-și lapdă și ei potcovele, cum se dice, după ce au fript în drepta și-au pärjolit în stânga, adecă când vine o sântă de mörte și le închide gura. Iér d'al de *dreptul comun, probe insuficiente, amânări, cestiuni de apreciere, contestații* și câte nagode tôte, plăsmuindu-se în creierii lui, se fac una cu aburul ce ese dintr'ensii la césul morții și așa amestecat se duce pe lumea cealaltă, ca un fum eșit din fel de fel de mirodenii.

Murind avocatul, sufletul lui rătăciă încoă și incolo printre raiu și iad și se tot gândiă ca ce terti-puri s'e mai născocescă și p'acolo ca s'e trăiescă bine, cum trăise pe pământ, din sudorea altora, când, ajunse la pörta raiului. Ací întâlnă pe sântul Petru cu cheile.

— Deschide pörta, moș chelar, că voiu s'e intru!

— Cine ești dta și de unde vii?

— Viu de pe ceea lume; sânt *juris-consult, doctor în drept*. Apröpe jumătate din viața mea am învățat la carte; șciu s'e apër *drepturile omului* și am *diploma de la facultatea din Tergoviște*.

— De așa ceva nici că se pomeneșce p'aci.

— Dar dta cine ești?

Sântul Petru când auți că-l întrebă cine este, nu se putü oprí de a nu zimbi cu milă și-i respunse:

— Precum me veđi, eu sânt Petru cu cheile Raiului; deschid la cine se cuvine.

— Bun lucrü este asta, moșule. Dar cine te-a pus pe dta aci?

— Ce fel, cine m'a pus? Iécă Domnul nostru Isus Christos; cine s'e me puie?

— Unde ți-e *decretul* de numire?

— Ce este aceea *decret*?

— Iécă pitacul, *formalitatea* în puterea căruia

ești pus în pâne. N'ai patalama la mână? eu te *contest*.

— E! și ce face asta?

— Face că cel întâiu venit pöte s'e te *revöce*, s'e te *suspende*, s'e te *destituie* și atunci rămăi cu buzele umflate.

Unchiaș Petru, curat la inimă și tare în credință, statü nișel de se gândi și o indoieleă öre-care pärü a se furișă în inima lui. Atunci prinse a întrebă pe încercă-lume:

— Și ce trebuie s'e fac ca s'e nu fiu clintit dela slujba mea?

— Iécă, — respunse avocatul, — s'e te duci la cel ce te-a pus în slujbă, s'e-ți dea un *decret*, că ești numit *definitiv*.

Sântul Petru pärü a da credëmēt ăiselor avocatului, îl lăsă s'e între și se duse drept la Domnul Christos.

— Dömne, — ăise el într'o döră, — mi-ai dat cheile raiului, m'ai pus în slujbă, ca s'e bag de sémă s'e nu se strecöre în raiu vr'un nevrednic de a vedé fața ta; dară *decret de numire* nu mi-ai dat; *formalitățile* nu sânt îndeplinite.

— De unde-ți vine ție, Petre, astfel de gânduri străine de locul unde te aști? Au döră nu șciü tu că aici unul singur este care porunceșce și că numai voia lui se face?

— Ba șciü, Dömne; dar dēcă ar veni cineva s'e me *conteste*, s'e me *revöce*, s'e me *destituie*, cu ce s'e me împotrivesc eu carele n'am carte la mână?

— Du-te, Petre, și-ți caută de trebă, și-oiu vorbi eu lui Dumneđeu.

Domnul Christos apucă într'o parte și Petru se duse la trebă lui.

Umblând încoă și incolo prin raiu, Domnul Christos se întâlni pept în pept cu avocatul. Acesta cum îl vėđü, prinse a-l întrebă:

— Cu ce drept stai tu, Christöse, d'a drepta lui Dumneđeu?

— Cu dreptul veciniciei, căci noi una am fost înainte mult de facerea lumei și una vom fi până și după sfișitul vėcurilor.

— *Cestiune de apreciere*, — respunse avocatul. Dar eu nu-ți voiu recunöșce dreptul ăstă până nu voiu vedé negru pe alb: „Ai carte, ai parte“.

Domnul Christos i întörse spatele, îl lăsă s'e hon-drănescă, și, vėdënd mai cât colea pe Dumneđeu Tatăl, i ăise:

— Tatăl meu, tu șciü că între noi nu s'a iscat nici odată vr'o neînțelegere; voia ta a fost și voia mea, pacea și unirea au domnit pân'acum în locașul aces ta

al fericirii. Astăzi însă o lăpădătură a firei omenesci s'a strecurat în raiu. El bagă zizania între cei drepți, i îndemna la neascultare și nu va întârzi până a cuteză să ridice și vr'o răsmită.

— Și cine este acel ticălos?

Dumnețu făcui astă întrebare numai așa dără de florile mărului, căci el șcia de una ca asta până încă a nu intră cutăietă în raiu.

— Un încurcă-lume, — respunse Domnul Christos, — carele după ce a învrăjinit pe tată împotriva fiului, pe sora împotriva fratelui și pe vecin împotriva prietenului, a venit acum să caute pete în sora și raiului. Și sub cuvânt că apără drepturile aprăpelui, garva și pisma amblă înainte lui. El caută să tulbure mințile tuturor, cu aiurări d'ale lui, de cari i-a tot șoptit Satana la urechie cât a trăit în lume. Și peste tôte acestea cuteză să-mi tăgăduiescă însuși dreptul meu.

— Cu urgie să se gonască acest urmaș al vrajmașului omenirii, căci el mâne-poimâne va îndrăzni, pôte, să me necunoscă și pe mine însu-mi și să cerce a me și goni din raiu!

Și porunca Domnului resună ca un tunet, de se cutremură raiul. Atunci o cetă de ângeri cu săbiile de foc luară la gônă pe cel ce, și mort fiind, nu visă de cât *procese, probe insuficiente*, amânări, drepturi nedrepte și *proceduri* alături cu adevărul. Și huiduindu-l, și lovindu-l, și îmbrâncindu-l, îl scôseră ângerii din raiu cu nepusă măsă, și-l aruncară în tartarul cel mai din afară unde este scrișnirea dinților și munca de veci, acolo unde locuiesce pisma, învrăjbirea și neunirea.

P. Ispirescu.

Te-am sărutat...

Te-am sărutat...

Și viăța-mi fără suflet s'a 'nsuflețit prin tine,
Din ochii tei speranță s'a revărsat în mine,
De farmecul zimbirii-ți voios m'am îmbetat
Și 'n visuri dulci schimbat-ai amarele-mi suspine.

Te-am sărutat...

Dar nimenui d'acesta să nu dai tu de șcire!
În lume două inimi legate prin iubire
E un bine ce de lume nu pôte fi iertat,
Căci nimeni n'are dreptul aici la fericire...

Al. Candiano-Popescu.

În pension.

— Copie de pe natură. —

Dedicație surorii mele *Dragina*

în semn de adâncă frățescă iubire.

Domnul B. își serbă ziua onomastică la Sfântul Nicolae. El intrunise o societate intimă și alasă în casa sa bineprimitoare și se încinsese o veselie, cum se pôte numai în luna lui decembrie, când afară crivățul sburdă și zăpada scârție sub picioare, ier în lăuntru focul pălpăie vesel în camin ridând de ierna, ce tremură pe uliți.

Putea să fie pe la 11 césuri din nôpte, când bărbații deschisese tarocul și preferansul, ier damele se retraseră la o teă. Eu prefer a face parte din societatea din urmă, unde dna G., o femeie tineră și veselă, la dorința generală începui cu glasul seu sonor și plăcut o povestire, ce a făcut efect deosebit, fiind o amintire scumpă a publicului ce ascultă.

I.

Eram 24 în pensionul demoasei Charlotte Baudet; tôte copile ca de 11—16 ani, în acea vârstă frumoasă, când inima începe a simți și lumea iubirilor se deschide cu sumedenia sa de plăceri nesfirșite; și amintirile ce am așus cu mine din acea vârstă neuitată vor remâne neperitoare în sufletul vieții mele...

Domnișora Charlotte, francesă de naștere, dar crescută în mănăstirile întunecose ale Germaniei, își însușise tôte strictețea, cu care călugărițele obicinuesc a creșce fetele încredințate îngiririi lor și în acest spirit niusuă și ea a educă copilele din pensionul seu.

Ea eră o femeie în vârstă, de statură mijlocie, bine făcută. Din trăsurile tineretelor nu mai rămăsese decât o urmă slabă, dar în ochii sei brunii, cu cari clipiă forțe rar, ardea încă focul energiei și mai eră un isvor de vieță, ce îl afli până la adânci bătrânețe la seminția noastră latină.

Strictețea caracterisă întregă ființa demoasei și chiar în apucăturile sale cele mai neînsemnate o observai limpede. Ea umblă iute călcând pe întreaga talpă și vorbiă aspru cu un glas sunător ca arama; și acest glas ne tunase atât de tare în cap, de ne părea că-l audim și pe la miezul noptii în somnul cel mai dulce.

Stăpâna pensionului eră o femeie istetă și avea un gust, ce numai francesele născute pot să-l aibă. Ea se îmbracă totdeauna frumos, de și simplu, talia i eră pururea bine strinsă și întreaga sa ținută îți atrăgea plăcere. Pe acest lucru pune ea pond deosebit în creșcere.

Vorbirea copilelor, ținuta trupului, îmbrăcămintea lor, purtarea față de un străin, cu un cuvânt tôte mișcările lor acasă și afară trebuiau să se facă după măsura, ce demoiselle Charlotte o croia cu puțină dărnicie. Și nu trecea o clipă să nu audă glasul ei vecinic sunător: Emilia vorbești ca între surdi, Elenă cum îți capul, Anetă cum îți-ai făcut frisura? — și altele de felul acesta.

Spriginită de aceste însușiri isbutise francesea a câștigă pensionului seu un nume, de care pe vremea aceea numai puține se bucurau în țera noastră. Și afară de fetele internate, un număr mare de fete din orașul X. cercetă școla ei.

Pensionul domnișorei eră într'un colț de stradă, într'o casă frumoasă mai nainte închiriată, dar în vremea din urmă devenită proprietatea domnișorei. Curtea casei sădită cu pomi și flori frumoșe eră îngrădită despre stradă cu un zid nalt și gros, care avea menirea a pune stavilă tinerei noastre sburdalnicii, neșciind cei ce au făcut acesta, că inima tineră are aripi de rëndunea și ochiul copilei străbate și în întunec. Ferestile despre stradă erau atât de ridicate, că nici un cap cât de nalt ar fi să nu ajungă la ele și ochiurile de din jos erau acoperite cu niște perdele albe frumos lucrate, ce se lipiau de sticlă. Pôrta naltă vecinic închisă dădea edificiului un aspect posomorit și păreții casei spoți negru și nereparați Dumnețu șcia de când își amintiau mănăstirile catolice.

În chipul acesta isolate de lume ne urmam împărțirea vremii vecinic după acelaș calapod.

Înainte de prând țineau diferiții profesori prelegerile cu cele 6 clase, ce le împărțise demoasela și la care în anii din urmă adăugase și clasa a 7-ea; ier după prând adunate în sala cea mare ținea dra Charlotte cursul seu din lucrul de mână. Și tôte după amieđa dela 2 până la 6 césuri ședeam biete de noi ca în fiere priite de ochiul ager al stăpânei. Și nici o greșelă cât de ascunsă să fi fost nu-i scăpă domnișorei din vedere și acuş-acuş audia glasul ei dogenitor, seu decă

greșela eră foarte neînsemnată priviă lung pe vinovata, de aceea eră silită să plece ochii la pământ — și câte o lacrimă i ușurâ sufletul.

Atât de strictă eră acesta crudelă profesore, de nu făcea nici odată deosebire între greșelile făcute cu voia, din întâmplare seu între cele ce le pricinuiă defectele naturale. De tot ce nu-i plăcea își bătea joc fără a trece însă vre-odată peste marginile bunei cuviințe.

Numai atunci când vre-o nenorocită de fetă alunecă la vre-un păcat, ce ar fi putut aruncă puțină umbră asupra pensionului ei deslegă cătușele, ce-i țineau strinsă paciința și vârsă asupra bieteii copile tot torentul furiei sale nemărginite. La numele institutului ținea dra Baudet mai mult ca la viață și o mândrie trufașă i cuprindea totă ființa când eră vorbă despre acest lucru. Acesta eră unica mulțumire, ce mai avea domnișora în lume, în care mulțumire pôte își îneca ea vre-o durere a tinerețelor sale.

Mi-aduc bine aminte, că într'o ți după amiez cum ședeam tôte cu lucrurile în mâni în sala cea mare, observă dra în mangeta unei copile mai mărișore ceva, ce-i părea suspicios. Să apropiă ca din întâmplare de dânsă și deodată țop! — pune mâna pe o scrisorușe de colore rosa parfumată dâmsne de-ți lăcrau ochii și care bieta fetă nu șciă să o ascundă mai bine decât în mânecă. Și ce se ve mai spun eră o declarație de amor din partea cutărui Don Juan al acelu oraș.

Atunci, șciți ca și cum isbucneșce după vreme cu sôre o furtună grôznică și turbată o apucă pe domnișora o mânie nepotolită, ce vârsă foc și pară asupra vinovatei. Buzele i se mișcau neîntrerupt, ochii i erau învăpăiați și nu putea sta locului nici pentru o clipă.

Deodată se lăsă pe un scauu obosită și un șir de lacrimi recoritore i acoperi obrațul înroșit; atunci dișe ea cu glas înădușit:

— Domne, tot rodul muncii mele de o viață întrégă, comôra cea mai scumpă ce am în lume se mi-o nimicescă un prunc negândit într'un moment de slăbiciune!

La aceste cuvinte rostite cu multă durere lăcramărăm tôte de a rëndul, ier fetă cu scrisorea s'a dus acasă și n'au trecut în veci pragul pensionului Baudet.

Pe lângă tôte aceste viața ce o ducea în pension eră și plăcută, căci domnișora ca toți ômenii din lume avea și ea cêsurile de bucurie, când trecea cu vederea multe, ba chiar ne făcea voie bună. Mai cu semă față de copilele nou întrate în pension eră domnișora foarte îngăduitoare și tot asemenea ne siliă și pe noi a fi.

Și cu drept!

Căci ce pôte fi mai dureros pentru o copilă de 10 ani, decât a se despărți de casa părintescă și de sinul iubitor al maicii sale?

O șciu bine, fiind că am pățit-o.

Când stătea trăsura gata de plecare și mama gătită de călătorie, dișe: Ilenă vină! m'a apucat o durere, ce părea că-mi sfășie inima și un șiroiu de lacrimi îmi năpădi fața; și tôte silințele de a-mi ascunde slăbiciunea înaintea tatălui și frate meu erau zădărnice. Fără să șciu cum am sărutat pe tată-meu în mână, mi-am luat rēmas bun dela frate-meu și fără nădejde, fără a șci ce fac m'am urcat în trăsura și am plecat. Dar câmpul cu verdeta sa recoritore, cu cerul seu limpede și aerul curat mi-a dat puteri noue, am uitat casa și-mi făceam închipuiri frumoșe despre viața din pension.

Abiă când am vëduț fața posomorită a pensionului și când am auđit scărțăitul sfășietor al porții celei nalte mi s'a pus ceta de mai nainte ierăș pe inimă. Însă domnișora m'a apucat cu frumosul, fetele me în-

congiurără tôte apucând una peleria, alta ajutându-mi a desbrăcă rocul; una îmi oferă loc, alta me întrebă de nume așa că în puțină vreme m'am simțit bine și când a plecat mama acasă i-am diș voiôsă:

— Mamă, se-mi faci haină nouă pe Crăciun!

Și întorsă dela pörtă, până unde o petrecusem. m'a apucat vârtejul veseliei în ceta tineră a celor 23 copile.

Dar sêra când am pus capul pe perină, când me simțiam singură departe de casa părintescă; a doua ți dimineta, când însădar ascultam cântecul melancolic al turturelei, cu care de mică me obișnuisem și când în loc de grădina cu pèrul cel mare din drepta am vëduț curtea cu zidul cel nalt, m'au apucat un fior de spaimă, am privit în tôte părțile după Dolca, ce acasă îmi lingea mânil — și vëduț că și acesta ființă cunoscută lipseșce, am isbucnit în plâsete și nu me șciam nici de domnișora, nici de fătorele mele prietene.

Acesta sbuciumare grôznică, în care de multe ori credeam, că mi-se desface pieptul, ținea câte două-trei zile. Trecând aceste întră și copila „nouă“ în ceta celorlalte; domnișora eră ierăș stăpâna cea nemilôsă a pensionului și totul întră în ogașul seu de mai nainte; numai noi cele vechi ne țineam ôre-cum mândre față de copila nou venită, căci de, șciam rënduieła casei. Acesta rënduieła eră tradițională în pensionul nostru și fetele noue aveau înainte de tôte a se deprinde cu acesta.

Sêra după ce ne învățiam lecțiile și lucrăm temele, ce aveam, cinam pe la 8 cêsuri.

La 9 cêsuri aduceau servitôrele paturile de lagăr în cele 2 săli aședându-le în câte 2 rënduri, aduceau fie-căreia hainele de pat și noi ne așterneam, pentru ca fie-care să dârmă precum își așterne. Înainte de culcare ne puneam tôte în genunchi lângă paturi și rostiam câte o rugăciune; apoi ne culcam pentru ca a doua ți să ne sculăm cu noue dorințe și noue închipuiri, care ca și tôte cele din trecut să remănă neimplinite.

Atunci deschidea Domnișora ușa odăii sale, aruncă o privire scrutătore peste lagărul gingaș și decă i se păreau tôte în rënduieła dișea obișnuitul: „Somn ușor copile!“; ier noi raspundeam ca dintr'o gură: „Nopte bună!“ Domnișora se retrăgea în odaia ei, una dintre noi stingea lampa și puneam capul pe perină pentru ca să trecem în lumea frumoșă a nălucirilor.

Și după un somn plin de visuri frumoșe, cum pôte se-și facă numai sufletul închipuitor al unei tinere copile, în care visuri trăiam o lume scutită de grigi și neplăceri, ne pomeniam pe la 5 cêsuri dimineta. Seu decă nu ne înduram a părăsi acea lume plăcută, glasul de aramă al domnișorei din ușa odăii sale ne treziă și noi tresăriam spăriate, căci crud este a perde într'o clipă idealul cel mai scump ce ai avut și a te află față în față cu realitatea nemilôsă.

După ce rostiam rugăciunea de dimineta ierăș în genunchi, căci așa eră me rog porunca stăpânei, ne sculam și ne îmbrăcam iute, fie-care la lavoarul seu, la oglinda sa și cu sculele sale, fiindu-ne oprit strict a face lucs, a întrebuița vre-un cosmetic și mai cu semă a lăsă pèrul pe frunte după moda ȕilelor nôstre. Și din tôte aceste, drept ve spun, nu ne supêră ca cea din urmă; — dar luptă-te cu cel tare și mare decă poți!

Isprăvindu-ne toaleta, puneam puținele scule ce aveam spre acest scop bine și luam dejunul, în vreme ce servitôrele orêndeau în salele, unde se țineau prelegerile. Abiă mai aveam rēgaz a ceti lecțiile și a mai trece odată peste teme, când începeau a veni una câte una fetele din oraș. Noi le întimpinam cu bucurie, căci ne mai aduceau câte o veste din lumea sgomotôsă,

ce noi atât de mult o doriam și de care atât de tare eram isolate.

Cătră opt césuri ne aședam pe la locurile noastre în giurul meselor și așteptam profesorii, în vreme ce dra trecea mereu dintr'o odaie într'alta scrutând toate cele cu agerul ei ochiu.

Profesorii se purtau cu multă afabilitate față de secul nostru frumos și chiar dogenile, ce le făceau erau fine. Măiestrul pianului domnul Misch eră chiar amabil și de câte ori ținea lecții cu fetele făcea curte după formă; ier bieta fătă abia își reținea risul, căci decă voiu spune îți ride și dumnia vöstră, dl Misch eră un moșneg ca de 60 ani și urit ca o ciöră. Dar el se căută; përul ce-i mai rămăsese în cefă, îl lăsă lung și-l pieptenă înainte spre a-și ascunde pleșuvia; musteța țepösă eră totdeuna un-să, ier firele din barbă nu le tăia, Dömnë ferește. De câte ori venia, eră ingulerat și immangetat și imbrăcăt în salon ca ori-care Don Juan. La esamen venia chiar în frac.

Când voiam să necășim pe cutare fătă, o logodiam cu dl Misch, alegeam cumetru, imbrăcam pe popa și ne făceam haz de muriam de ris, chiar și domnișöra zimbiă de se întemplă să ne observe; ier bieta copilă muriă de necaz și să se ascundă în pământ de rușine.

Odată i-a spus'o dșöra bëtânului de bună séma într'un cës de voie bună și de atunci să fi vëqut la fețe acre ce făcea dl Misch; ier noi, de vesele și sburdalnice cum eram, diceam, că e amoretat dl Misch și că alësa inimii sale e cutare sêu cutare fătă, ce a eșit în dïlele din urmă din pension. Vorba bëtânilor, să nu apuci pe gura tineretului, că nu-ți trebuie alt județ.

La 12 césuri se încheiau prelegerile, fetele din oraș eșiau în antișambră și se imbrăcau; și la invalmășela aceea eră domnișöra totdeuna în mijloc, pentru că bine șcia ea, că tineretului tot tineret rămâne și că nici fetele nu-s mai aședate decăt băieții.

(Va urmă.)

T. V. Mera.

Unei artiste.

M rtele sânt mângăierea sufletelor generöse,
Idealul cel mai dulce inimilor mult duiöse,
Visuri, plângerii, dureri, tañe, lacrimi, dor, amărăciuni
Nasc și mor de-atâtea vëcuri sub a artelor minuni!

Gloriösă este țëra, unde, geniala minte
Smulgënd falnica-i schintee din o patimă ferbinte,
Într'o marmoră, pe pânză sêu sub cel mai gingaș graiu,
O aruncă omenirii de pe-al nemuririi plaiu!

Stau cuprins de admirare și cu inima mea tristă
Când vëd patimile nöstre sub talentul teu, artistă,
Crescënd ca furtuna mării și ca ea se potolesc!

Când vëd inima-ți aprinsă de schinteia artei tale,
Și contrastelor vieți: veselie, ură, jale,
Dându-le focul cel sacru al amorului firesc!

Petru V. Grigoriu.

Limbă poporală și limbă literară.

— *Respuns dlui I. T. Mera.* —

(Fine.)

Dară ingredientele străine ale românei, despre cari, pe lângă latinizare, mai vërtos e vorba aici?

Apoi în respectul acestora ne spunem, nu șcim a câte ora, frânc și sincer parerea, că în viul organism lat. al românescăi le considerăm bunăoră ca mușchial și bureții pe un arbore, pe cari parasite grădinarul bun se nevoiește după puțință a le depărtă, decă vrë de altminte să prospereze și să se învërtoșeze pomul. N'am dïs nici odată și nu dïcem cu acësta, cum n'a dïs nici cel mai mare latinisător și neolatinisător, fericitul Eliade, că vom putë scöte din limbă-ne dintr'odată toți străinismii, mai ales nu pe cei generalisați dintr'o margine a românei până în cealaltă. (Curier de amb. sex. IV. 1842—44, pagina 320.) Însë chiar și cu aceștia ar trebui să tentăm și să probăm, ales decă avem în limbă-ne alături cu ei alte cuvinte bune românești corespundëtore și adecuate. La acësta părere se întörse a. tr., cum se șcie, și dl T. L. Maiorescu („Conv. lit.“ art. În contra neologism.) Încăt pentru străinismii parțiali, după noi ar trebui fie-care scriitor bun rom. să se ferescă, pe cât numai pöte, de a-i suscepe în limba literară și êstmod de a-i generalisă. Decă avem lipsă pentru un concept nou de un cuvënt nou: de ce să alergăm la fântâne străine, și să nu-l scötem de acolo, de unde ne isvori limba și întrëga ființă? De e să-mi lărgesc vestmëntul, voiu face-o pe cât se pöte cam din aceași materie, ca să nu devin rococo.

La töte aceste dl M. ne replică, că și neolatinele occidentale au destui străinismi, fără ca ele să se fie cugetat la acea, că trebuie eliminați. Dar mai äntäiu respundem: cine și ce ne obligă ore, să imităm întru töte, fie chiar și pe frații nöstri și pe surorile nöstre? Afară de acea asertul dlui M. nici nu e esact. Căđi au nu șcie dsa, că p. e. „Divina comedia“ lui Dante nu este în privința limbei altă ce, decăt o colecțiune de töte elementele latino-italiane mai bune, pe câte nemuritorul poet le putë găsi prin töte änghiurile și dialectele Italiei? Așă feceră și următorii lui, creând êstmod frumösa, sonöra, ängerësca italiană literară, ferindu-se după puțință a suscepe într'ënșă câte töte scälmbäturile străine din cele vre-o patru-spre-dece dialecte și gerguri italice. Tot așă cel d'äntäiu dictionar ispan, ce l'ar luă dl Mera în mână, l'ar convinge despre nisuința literatorilor ispani, de a înlocui încet pe încet cu vorbe și forme mai bune latino-ispäne pe cele arabe și altele străine, căror ultime ca la anticateli se dă äđi loc în dictionare numai în grația scrierilor mai vechi. Pe urmă, spre a aduce un esemplu și despre limba germ., dl Mera petrecënd în Viena va fi aflat debunăsëmă, că de gergul plebei vienesë (echt wenerisch) nici un scriitor germän cult nu va să șcie, decăt döra cutari foi umoristice, ba și aceștia din cele mai provinciale și mai de a döua mână. Se adună, da, și se colecteză, ales în timpul mai nou mai pretutindene cu diligință dialectele și gergurile poporale în töte amënușimile și scälmbäturile lor pentru scopuri filologice, istorice șcl.; dar nimene nu scrie într'ënșele, ci pentru limba literară respectivă se alege dintr'ënșele gräul din plëvă.

Mai nu merită rëspuns și reflexiune, ceea ce dl M. afirmă cu regretatul D. Petrino, că limba română poporală e sërăcă numai pentru cei ce nu o cunosc. Bine ar fi să fie așă! Altminte drept că avuția äncă e ceva relativ: cel ce poșede o sută de florini întocmai se pöte ținë între împregiurări avut, ca cel ce poșede o sută de mii. Însë sërăcia, mai mare au mai mică, a limbei unui popor äflător pe un grad scund al culturei și civilisațiunii este, durere! un fapt generalminte admis de limbiști și filologi. Causa acelei sërăcii e bătătöre la ochi. De aceea nu mai încercăm a demustră, ceea ce am demustrat deja de atâte ori. Rugăm numai pe dl M., ca din articolul dsale, destul de împena cu străinismi din gergul poporului, să scötă vorbele tla-

Tablou din Venezuela.

tiniste, ca: *literară, festivă, onoare, merit, literatură, ocaziune șcl.*, se vedem apoi, rămânându-i-va macar a treia parte din el? Măcar că în diatriba dsaale cu noi și în a noastră cu dsa nici nu tractăm de vre-un obiect de nu știu ce profunde și abstruse științe. Nu se se mai prefacă dară dl M.: și dsa și toți, câți scriem ceva românește, sântem mai mult au mai puțin latinisători, deorâce — n'avem încătrău.

Nici că am trebui să ne spăriem în așa măsură de acesta latinisare noi, popor latin cu limbă necontestabil latină. Cădi însuși dl M. „nu se îndoește, că limbele sânt în continuu supuse schimbărilor, pe cari însă nu le pot produce câți-va filologi“. Forțe adevărat. Tot așa de adevărat e, că dișele schimbări „le produce starea culturală și socială, precum și alte împrejurări, ce le aduc cu sine timpurile“. Ne permitem numai la aceste enunțaiuni prę întemeiate a adauge în mod explicativ și mai lămuritor, că ceea ce în acesta afacere câți-va filologi nu pot, scriitorii bisericești și nebisericești, lumea oficială, viața publică, scurt: usul celor bunți, cum se respică Quintilian, adeca usul celor mai erudiți și mai culți o pot. Vreți documente și demustrări? Chiar limba română mai nouă ni le subministră.

Iecă aci epoca fatală de 111 ani a fanarioților, epocă relative scurtă în viața unui popor, în care până și omul din poporul moldo-român începuse a cere, ca suplica să i-se scrie „ceva mai elinește“: cât nu se neogrecisă în acel timp limba rom. de peste Carpați! Iecă aci cele vre două trei decenii așa numite ale „bonjouristilor“ pe la mijlocul seclului presinte: cât nu se franțosi româneșca în acel pălmac de timp! Iecă aci domnirea lui I. Alesandru Cuza (1859—1866), cu a cărui permisiune, după exemplele ciscarpatine ale unui I. Maioreșcu, I. cav. de Pușcariu șcl., ilustrul bărbat de stat și jurisconsult român introduse numirile juridice și administrative de *prefect, subprefect, consiliar, primar, curte de apel șcl.*: și nu ne vine a crede, că-i pare rău nici chiar dlui M., că Românii din România liberă și uitară deja său cel puțin uită din ce în ce pe *ispravnicii, agalele, zapcii*, și alți asemeni din trecutul nefast. Încă nici aceea nu ne vine a crede, că i-ar sună mai bine în urechile și în inima dlui M. majestosul „Cântec al gintei latine“, când nemuritorul lui autor, după teoriile dsaale despre limba rom. populară, ar fi cântat cam așa:

Latina viță e crăiēsă
Înr'ale lunei mari nēmuri,
Ea portă 'n frunte o stē alēsă
Lucind prin vremuri de vēcuri...
Latina viță e dudučă, șcl.

Baremi de și-ar fi mai ales și curățit regele poeților noștri și întemeiătorii școlei poetice române naționalo-poporale tot așa limba și în alalte produse, ieră mai ales în piesele sale dramatice, cât să nu-i fie putut chiar un direcțiunist de frunte, dl M. Eminescu („Conv. lit.“ anii întâi), cu drept cuvânt observă, că după ce în unele din acele piese Rusul vorbește rusește, Grecul grecește, Nēmțul nemțește, mai lipsiă numai să grăiēsă sërbește și Sërbul!

Trecem drept'acea peste bucuria dlui M., că și în centrele latinisătorilor s'ar fi ivind deja părținitori demni ai principiilor iașiane; cum și peste faptul, ce dl M. îl repește cu multă satisfacțiune după dl T. L. Maioreșcu, că adeca Academia rom. a primit cu puține modificări ortografia „Convorbirilor“, și că mai mulți membri ai „Junimei“ șed ađi ca membri ordinari ori corepondenți în Academie, ceea ce ar fi demustrând învingerea principiilor din vorbă. Am arētat de altădată, că cel puțin nouē, chiar și după semne din Ro-

mânia, ni se pare prę timpurie acesta bucinare și cântare de epinicee său imni de victorie.

Trecem și peste calul de bătaie al direcțiunistilor, cunoscutele și mult ambălittele laude esagerate ale fericitului Iustin Popfui asupra literaturii rom., cari subministră și dlui M. materie de sarcasm și ironie, și despre cari asemenea ne dedem deja opiniunea, așa credem că justă față de lucru ca și față de rēpausatul autor. Ne permitem încă numai câteva cuvinte despre poveștile ddlor Crēngă și Ispirescu.

În aprețierea sərbătorei „României j.“ noi dișem, că dl Haliță recomandă, pe lângă alți autori, „încă și poveștile lui Crēngă și Ispirescu ca pe unele, ce n'ar trebui să lipsescă din nici o școlă și de pe mēsa nici unui Român bun“. Dl M. se întristeză forțe pentru acel biet „încă“, și în supērarea sa într'un nuor de fraze ne dă să înțelegem, că ne-am fi ținēnd de nu șcim ce soi de literati rom. curioși, cari îndată ce precep căte o limbă străină, nu mai vor să șcie nimic de ce e românesc, țin limba părinților opincari de barbară, poveștile lor de flecuri, său, după dișa dlui Gr. M. Jipescu, „ne credem nenorociți de am vorbi și scrie ca adevăratul Român, precum nefericiți și înjosiți ne credem de a ambăla în hainele poporului“; de ci poveștile, proverbiale, strigătorele poporului nostru le culg străinii, ieră noi cei „mari“ le cerem dela ei și le cetim în limba lor. Așa dl M.

La aceste în tesă generală i declarăm, că e rațional să ne coborim la popor cu limba precum și cu cultura peste tot, ca să-l rēdicăm și pe el, ieră nu vice-versa. Peste acea sperăm, că dl M. își va alina supērarea îndată ce-i vom spune, că noi dōră încă mai mult, la tot cazul mai demult decât dsa am aprețuit marea valōre și însēmăntate a literaturii rom. populare, atāt pentru ea în sine, cât și pentru limba și literatura noastră cultă. Regretăm, că ~~pentru scurtimea~~ timpului și spațiului nu putem face la acest loc câteva citate documentatōre din tractatele noastre „Despre literatură rom. tradițională“ („Transilv.“ 1875 nr. 3—5) și „Românul în poesia sa populară“ („Transilv.“ 1876 nr. 18—23 și 1877 nr. 4—18), cari tractate veđi bine că astăđi le-am scrie cu mai multă cunoștință de cauză și cu ore-cari corecture. Cu tōte aceste binevoiescă dl M. a frunđări prin ele, de-i va dă mâna, și va vedē, cu ce entusiasm aprețiam noi frumusețele p'aci fără părechie ale productelor geniului poporului rom.; cum ne plāngeam, ca și dsa, căci nu le adunăm, ci spre neșpusa noastră daună le lāsăm prēdă străinilor; cum proiectam și propuneam moduri, căi și mijlōce de a se colectă. Mai mult: va vedē, cum notarăm cu nota infidelității pe dl At. M. Marienescu, căci în ale sale „Colinde“ și „Balade populare rom.“ s'a încumētat a neologisă ici cōle limba productelor spirituale ale poporului nostru, punēnd p. e. *rege, regină, regișor* în loc de *cranu* șcl.

E' cu puțință acesta? Silași, latinisătorul cel mare, patron al nevătēmării limbei din productele spirituale ale poporului nostru? va esclamá pōte dl M. cu mirare. Nici o îndoielă. Aci e punctul, unde ne declarăm și noi însine direcțiuniști, unde putem jură și noi sub stēgul ddlor sale. Propună-ni-se și înfătoșeze-ni-se umbrōsele și romanticele vāi dela Istru și dintre Carpați cu tōte mfile lor de flori, ierbi și buruiene fidel, cum le-a lāsāt Dđeu. Adune-se productele literaturii populare române fidel în limba, cum o grăiește poporul nostru, dincōce mestecată cu ungurismi și germānismi, dincolo cu rusismi, grecismi și turcismi. Nici nu e iertat altcum.

De altă parte însă jure și frații dela „direcțiunea nouă“, și profetim că cu timp vor și jură, sub stindardul nostru al latinisătorilor, în acel înțeles, că, spre a

graț în asemănări, un om cu simț și gust estetic mai dezvoltat vrând din câmpii înverziți și înfloriți a-și culege și face o cunună frumoasă, debunăsămă va întrebuița spre acest scop mai numai florile, dără unde și unde va mai întrefese câte o ierbă și frunză mai delicată, lăsând la o parte urdicele și celealalte polomide.

Să ne interesăm dară de literatura noastră populară cu tot adinsul: de poezii, povești, colinde, chiuiture, șimiliture șcl., și să le adunăm cu diligența albinei. Ele nu-s nici pe departe încă tôte adunate, mai vartos nu la un loc. Chiar o societate în acest scop și-ar câștigă cele mai mari merite în istoria literaturii și culturii noastre românești. Toți ramii vieții noastre culturale ar profită din una ca acesta, în special limba.

Sufletul acestei este sintasea, și chiar în contra acestei păcătuesc cei mai mulți scriitori rom. moderni, păcătuesc une-ori până la grătă. Elementele dară sintactice ale limbei, regimele, congruența, topica, comptitatea și scurțimea plăcută, de multe-ori laconică a construcțiunilor, întorsurele acestora adese-ori suprinďetore, fraseologia șcl.: iecă ce trebuie să învățăm și ce putem învăța, noi literatorii infectați de spiritul limbilor străine, numai și numai din limba poporului. Materia limbii, cuvintele, le schimbă și el mult mai ușor, când în parte mai mare când mai mică, une ori chiar de pe o di pe alta, după variile înriuriri, adese cu mai rele; precum și noi literații le putem schimbă cu mai bune.

Cam în uest înțeles credem că sunt de a se luă și enunciațiunile citate de dl M.; anume ale dlui A. Odobescu, că și-ar dá ani din viața, pentru ca să potă scrie românescă cum o vorbește țeranul; și ale dlui B. P. Hașdeu, după carele cel mai învățat va fi acela, care se va apropia mai tare în scriere de limba vorbită de popor; căci de altminte amândoi ilustrii literaturii memorati latinisază și densii, unul mai mult, altal mai puțin.

Altcum dezvoltarea temei și iredel presinți ar pofti și ar puté implé tomi întregi. Îndresnim însă a recomandă și aceste scurte și nepretențioșe distincțiuni ale noastre între literatură și limbă populară binevoitorei atențiuni și meditări a dlui M., cum și a confrăților dsale dela „Rom. jună” și de pe aiurea.

Dr. Grigoriu Silași.

Cânturi jalnice . . .

(A. Petșfi.)

Cânturi jalnice vibrază,
 Ór' pe cine 'nmormentéză ?
 Cine-a fi ! de cât de mine
 E de mii de ori mai bine.

Drept feresta mea-i acuma,
 Multă lume-l plânge 'ntr'una !
 La ce nu me duc pe mine,
 Căci atunci n'ar plânge nime ? !

M. Pompiliu.

Cultivarea vieții mentale-morale.

Când se recomandă cultivarea corpului, nu e de scăpat din vedere nici cultura minții. Mens sana in corpore sano. Fie-care din ele suferă prin neglijarea celeilalte. Spartanii pré bine șcieau să țină pe ambele în balanțe. Este datoria cărmuitorilor poporului să grigescă pentru acesta de nutriment spiritual corespundé-

tor; dar nu numai pe un timp anumit, dela 6 până la 12 ani, ci și de aci în colo.

Nu putem pretinde ca pruncul, care a început óreși-care lucru ori profesiune, să continue cu agonisirea cunoșcințelor din cărți tot ca în anii școlei, pentru că timpul fizic i lipsește la acesta, dar cel puțin atăta se recere ca ceea ce a învățat în acei 6 ani să nu-i sbóre iute precum au venit, ci să-i se asecure pentru tótă viața. De acea este de dorit, ca corepetițiile cu tineretul din după amédele duminecelor și sərbătorilor — pe alocurea deja de mult introduse — să se introducă peste tot și să se țină cu strictetă. Să ne uităm la cel ce șcie carte, decă nu cumva a fost și cătană, cum își alege lucrul cel mai bun, cum de înțelepțește își imparte acest lucru ca să nu-și frece tótă puterea corporală fără trebuință și în ce mod cuviincios și demn de un bărbat, ier nu servil comunică cu cunoșcuți, străini și stăpânire. Dic, asupra acestei cestiuni să se ingrigescă capii bisericii și școlei, dar mai adaug și aceea, că tot de odată să veghieze și asupra moralului bun prin religiune, cum va avé și legislațiunea să grigescă în acesta privință prin legi umane, peste tot prin instituțiuni salutare.

Cu privire la cele amintite, dr. Reich din Berlin, care a scris și niște studii interesante despre femei și alte cărți igienice, face următoreea paralelă: „Să luăm două grupe de ómeni tot de aceeași rassă și clasă populară, în număr egal și egal sănétose, și să le lăsăm a se nutri și cultivă în asemenea mod; să guvernăm pe o grupă cu legi draconice, cu terorism și să o înzestram cu o religiune a fricei și spăiméntarei; să guvernăm pe grupa cealaltă cu legi umane, cu amabilitate și să o înzestram cu o religiune a bucuriei și înnălțării; apoi vom vedé pe cea dintăiu decădend în morbiditate și degenerare, pe când cealaltă rămâne normală”. Acest scriitor află un réu și mai mare de cât politica, religiunea și modul de guvernare în setea pe bani a omenimei, care causează degenerare trupescă și morală, causează sinucideri și crime și șterge de pe fața pământului fără de timp genuri întregi. Mijlócele igienice, cari în contra altor neregularități au cel mai bun efect, nu ajută în contra maniei de bani mai nimica; unica putere a religiunii, opera unei biserici mângăitoare și fericitore va desmeteci pe omenime din acest deliriu, și numai după aceea cu aceste rezultate se va însoți cu succes igiena împreună cu luminarea poporului.

Vai! de poporul, la care în loc de religiune, — cumpéna simpatiei, a iubirii de aprópelui și a tuturor facerilor de bine, — dominéză egoismul, neîndurarea și socotéla rece, care face pe cel slab rótă de mașină la cel puternic; și vai! de poporul în a cărui biserică în loc de credință există superștițiune, în loc de moralitate și disciplină, nemoral și desfrânare, unde de comun și preotul fiind un fariseu suge pe oile sale superștițióșe și fanatice. . .

O religiune bună pôte scuti pe om de multe rele, cum e de exemplu căsătoría inrudiților. Împedecarea atarei căsătorii prin religiune este o instituțiune demnă de recunoșcința deplină a igienei. Am aflat de bine a întonă acesta cestiune acum când dispensațiunile încep a deveni așa dese de se pare omului, că prevestese ștergerea acestei instituțiuni salubre. Nu voui a retăcé, că sunt și ómeni de aceia, cari nu voiesc să recunoșcă, că morburile dese mentale, crefinismul, nașcerea pruncilor surđi-muți, séu cu câte 6 degete la mână ori picior ar sta în legătură cu căsătoría inrudiților. Ca cel mai aprig argument aduc ómenii acestia pe Cleopatră, descendenta a doi frați, care ce-i drept a fost prodigios donată de natură cu frumșetă și farmec încântător. Ea a fost fiica Ptolomeilor, cari din

cauze dinastice, mai mult pentru asecurarea pazei familiare s'au căsătorit între sine. Dar istoria Ptolomeilor, fără a excepționa pe a Cleopatrei, care și-a ucis pe însuși fratele seu și și-a tradat amantul, nu e altce decât un șir de fapte înfrorătoare; iar din acestea se poate deduce, că creerii lor au devenit în un stadiu abnormal, morbid. Nu încapă îndoielă, că prin însoțirea a doi membrii din aceeași familie se duplică toate morburile familiare.

Este superfluu a aduce mai multe exemple despre influința bună a religiunii asupra sănătății omului. Însă de altă parte conced și eu că se află și câte o dogmă învechită, care nu mai corespunde timpului nostru, cum e de exemplu postul și desele sărbători. A fi cineva fără religione, e ceva înstrăinător. Îmi aduc a minte de acea seră, când am avut ocaziunea să se țină o bătălie, fiind că vorbesc despre o damă, a asista la o bătălie grea, la care din întâmplare asistă și o damă-medic, unică în totă Ungaria, contesa dr. H. În așteptarea noastră monotună am petrecut timpul conversând despre diferite cestiuni. Emancipata doctoră cu părul scurt și rocul croit la pept în forma rocului bărbătesc, într'alte imi enară greutățile, pe cari a trebuit să le învingă, studiarea limbii latine, grece și altele, adăugând și aceea, că dacă cineva ar fi împedat o de a-și ajunge scopul, adică a deveni diplomată, ea s'ar fi prefăcut în un adevărat monstru. A ajuns și tema religiunii pe tapet, în care ea se dovedi de ateistă, dîcînd, că ea nici odată n'ar lăsa să învețe pruncii ei religiune. Eu mărturisesc, că ceea ce unei dame i stă mai urit este negarea religiunii. De atunci n'am mai vorbit cu ateista și nici n'aș voi să-mi mai obvină o damă ateistă.

Mulți naturalisti preocupându-și mintea neconținut cu obiecte reale, se înstrăinază de cele abstracte, și totuși mai apoi cea mai mare parte din ei revin la punctul de mănecare. Frideric cel mare spăimîntându-se de urmările rele ale filosofiei sale Voltairăști, a demandat judecătorilor: „Schafft mir wieder Religion ins Land!“

Dacă cineva e mare naturalist, de aci nu urmază ca să fie ateist. Steua cea mai luminată de pe acest teren, marele naturalist Darwin, care încetă de a mai trăi în 21 aprilie a. c. a fost urit de oamenii pre zelozii ai religiunii, cari i impută, că el derivă pe om dela maimuță și negă puterea creatoare Dzeiescă.

Dar dacă omul ceteșce opul „Despre originea soțiilor“, pe lângă evitarea erorilor de înțeles, se convinge că ideile aci espuse, pentru a căror adevărare Darwin a luptat jumătate de secul, nu esprimă nici o contradicere față de religiune și nici pe om nu-l deoseșce la maimuță, precum o pricep acesta contrarii Darwinismului.

Cu aceste inchei, și de ore ce am percurș fugitiv temele mai principale ale igienei cu excepțiunea acelor pe care n'am plăcere a le discuta în colonele acestei foi beletristice, terminăz acest ciclu cu dorința, ca din cele espuse să fie remas ună-altă în memoria amabilului cetitor pentru fructificare.

Dr. George Crainicean.

Tablou din Venezuela.

— Vezi ilustrațiunea de pe pagina 17. —

Republica Venezuela se află în America de nord și formeză o parte mare a acesteia. Are o situațiune naturală foarte frumoasă și norocoasă căci natura a înzestrat-o cu toate darurile sale.

Călătorul sosind cu vaporul, este încântat îndată, dar după ce se coboră și intră în această țară, impre-

siunea lui devine și mai plăcută, căci ceea ce s'a închipuit, a devenit realitate.

Pădurile milenarie, isvorele recoritoare în căldura tropică, regiunile admirabile, în adevăr fac impresiunea cea mai atrăgătoare.

Strălucitele rațe ale sorelui se frâng verdu prin corôna desă a arborilor; în giur de noi e lacăre sărbătorească, care se intrerampe numai din cântecul său prin cântecul cutarei paseri. Mai încolo tabloul e mai posomorit, niște stânci uclășe se înalță spre cer, iar sub picioarele lor șerpuiască niște rîuri spumante, cerându-și libertatea dorită.

Un astfel de tablou se înalță șeză prin ilustrațiunea din numărul acesta.

G. M.

Doine și hore din popor.

— Din Ardeal. —

I.
Dostu-mi-a lumea pe mână
Și n'am știut de ce-i bu nă;
De-aș pute-o căpeta,
Șcire-aș lumea pe ce-o da:
Pe verigi și pe inele
Și pe vorbe puținele!

II.
Dămine bate delurile,
Să se vedă șesurile;
Să se vedă doi cu doi,
Noi cu badea amândoi!

III.
Sufflă vântul, ierba creșce,
Dorul badei me topeșce;
Sufflă vântul, ierba-o culcă,
Dorul badei me usucă.

IV.
Leliță cu păr galben,
De dorul teu me lăgan,
Ca și frunza de paltin
Când o sufflă vântul lin.

V.
Lele, cu gurița ta
În veci nu m'aș sătură,
Să o beu cu lingura.

VI.
Păuniță, păuniță,
Păuniță rară 'n pene.
Netezeșce-ți penele,
Ca mândra sprincenele,
Netezeșce-ți codița,
Ca și mândra costița!

VII.
Nu me da mamă la del,
Că se face grăul rar,
Și ierba fără pobdal;
De me dă, mamă, la șes,
Că se face grăul des
Și ierba tot cu oves!

Culese de

Ion Poruț.

Cronică bucureșcă.

— 2/14 ianuarie.

(Anul nou. — Sorcora. — Puțină critică.)

Lanțul tainic al veciei
C'un inel a mai crescut
Și 'n abisul vecinicii
Ânc'un an a dispărut!

Âncă un an rupt din marginea vieții noastre și aruncat pe urma pașilor noștri deja stersă! Âncă un stâlp ce-are-tă bietului om distanța străbătută pe calea vieții, lăsat în urmă-ne! Și cu toate acestea, toți ridem în minutul suprem al sfârșirii unui an, sfârșire pe care, departe d'a ne silii s'o întârziăm, ne silim pe cât putem ca s'o grăbim, de și pré bine șcim, că una ca astă nu ne stă prin puțință! Ce nesocotiți! Nu vrem să gândim, că sfârșitul unui an ne-apropie de sfârșitul nostru, și că silindu-ne a grăbi pe unul, grăbim pe cel-alt! Și zimbim veseli anului care vine, hrănindu-ne de speranțe cari de cari mai măgulitoare, fără a ține seamă, că de multe ori acele speranțe se intrupéză într'un sicriu!

Dacă însă nu stă în puterea noastră de a sfârși mai rapide un an, apoi ne răsunăm de-acesta nepuțință când césul bate a două-spre-decea lovitură, în noaptea de 31 decembre. Mici și mari, toți ai familiei, s'asădă atunci în giurul întinsei mese, catafalc măreț strălucind de albéța pânzelor ridicat repausatului an; somptuos împodobită cu talere de faiență, servicii de argint, cupe de cristal și bogat încărcată cu feluri de mâncări gustose și beuturi îmbătătoare, ea ademenește privirile comensurilor și satură pofța lor. Și anul vechiu e îngropat în sinul unei orgii care adese se sfârșește numai când revărsatul ăile începe s'albescă gena câmpului. Salvele de improșcături încă nu lipsesc și-aci ca la ori-ce sərbătore, dar, ómeni practici, în loc d'a ne primejdui prin mânuirea unei arme pentru a asvêrli plumbi, svêrlim dopurile sticlelor de șampanie, a căror spumă delicioasă se revêrsă cu belșug în cupele cele largi.

Și astfel uităm anul trecut încă atât de aprópe de noi, și deja atât de departe!

*

Dar poporul cum înmormântéză anul vechiu? Poporul? El nu se face ciocul nimenui și deci îl lasă să se stingă în pace, mai mult părându-i réu póte de anul care plecă de cât bine de cel care sosește... Cu toate aste datoria e datorie și fără a batjocori pe bêtrân el salută pe copil.

Cete de flăcăi rumeni cu plete fâlfâinde, tărind plugul după ei, plesnind mereu din bice lungi cu sfêrcuri de mêtase și zinghinind din clopote, înveselesc fe-restruiele colibelor de pe „linie“ salutând pe cei din casă cu „Măne anul se 'noiește“, „Leroiu Dómne“ și „Florile dalbe“. Apoi lăutarii satului, unii cu „Vasilca“, alții cu „Brezaia“, adaugă prin scărțăitul violilor, cob-zelor și țimbalelor la șgomotoșia nopții anului nou.

Colo, grămădite în giurul unei vetre, fetele topesc plumbul care, turnat în apă, le va face să credă că ghicesc din formele ciudate ce va prinde, o parte din viitorul lor; altele tot spre acest sfârșit și-ăședă „pun-țile“ prin garduri și prin streșine ferindu-se de ochii

flăcăilor cari ar puté să le fure, reutăcioșii! Căci așa sânt tinerii, ei caută numai să necăjescă fetele!

*

Dar ietă ziua de 1 ianuarie 1883! E tristă, însă dulce, ca o fecioră ócheșă pe gânduri. Copilul an nou se plimbă pe strade și cu el cete cete de copii cu sor-cove pestrițe, sorcorind pe toți căți întâlnesc și pe toți căți găsesc, și cu mâna și cu gura:

Sorcora,
Vesela,
Să 'nflorești,
Să 'mbêtrânești
Ca un măr,
Ca un pâr,
Ca un fir
De trandafir,
Tare ca pietra,
Iute ca săgéta,
Tare ca ferul,
Iute ca oțelul,
La anul și la mulți ani!

Cătră amiedă lumea mică își sfârșește visitele-i de sorcovăit și lumea mare își începe p'ale ei de gală. Trăsurile uruie asurđitor furnicând în sus și 'n jos prin ulițele orașului nostru acoperite multe de noroiul des-ghetului, câteva de apa Dimboviței.

Se vede că veselă și ea, ca toți cei alți noi mu-ritorii, că a apucat încă un an nou, n'a mai încăput de bucurie în albia-i vechie și deci s'a revêrsat pe stradele vecine. Se bucură și ea d'un pic de libertate pe care-l mai póte gustă acum, căci odată prinsă în albia nouă ce i se croiește, și care cel mult într'un an va fi gata, nu credem să mai pótă eși vr'odată să se sbeguipe pe uliți ca copiii scăpați dela școlă.

Și visite la toți și pretutindenii: visite la Rege, vi-site la Mitropolit, visite la ministri, visite ici, visite colo, unul viziteză pe altul și nici unul nu găsește pe cela-lalt. Cărțile de vizită jócă ađi, cu urările de anul nou, rolul cel mai de căpetenie. Până 'n ziua: factorul poș-tal, împărțitorul de gazete, aprinđitorul de lampe, mă-turătorul de ulițe, aprođii dela cancelarie, și o mulțime de alți impiegați, căci slavă Domnului sântem bogați destul d'acest soi de lighiône, țu-aduc fie-care câte-o „Urare de anul nou“ dar toate în același cuprins care adesea e același din anul trecut; singura deosebire în acest din urmă cas e, semn de propășire, că versurile s'au mai scărțiat d'atunci, și li s'au mai adaus câte-o prostie la sfârșit, ca să pară mai nouă, dar în acelaș timp și mai fără sare.

Dar nu me voi mai legá de sfârșitul urărilor de soiul acesta: asta a pricinuit unui prieten al meu ti-pograf, o pagubă de 14 franci tocmai în ajunul anului nou, căci cumperătorii de aceste publicațiuni urale au-đindu-me criticând niște versuri pe cari un profan le adăugase la sfârșitul poesii lui Scrob: Anul nou (1879), ca niște pene de cióră la códa unui păun, refusară d'a mai cumpără până când tipograful nu va tipări alte esemplare în cari să nu mai fie cele patru versuri străine de cari-mi bătusem joc, de și pân'aci cumpe-rase și desfăcuse mai multe sute! Asta vine negreșit d'acolo, că și vândătorii de gazete la noi țin la demni-tatea literară și negreșit dec' ar fi știut de 'ntăiu profanarea adusă versurilor lui Scrob, nu s'ar fi însărci-nat cu desfacerea nici a unui exemplar. Ietă un lucru care trebuie să mângăie orgoliul autorilor.

*

Și pentru că vorbesc de Scrob și de poesia lui facută anului nou 1879, să spun că versul întâiu e o

reminiscență din cele pe cari le-am citat în capul cronice mele. Singura deosebire e, că la Scrob două versuri formeză unul:

În abisul vecinicii încă un an a dispărut,
etc.

Și mai multe asemenea reminiscențe găsim în volumul său de „poesii complete” apărut de curând la lumină. Cred însă că această însemnare a mea nu va face pe cetitori să nu cumpere poeziile lui Scrob, ca vândătorii de gazete urările bietului tipograf!

Ceea ce va face rău lui Scrob nu este asta, ci bucățile mediocre; și unele mai mult chiar de cât mediocre, cari ample în cartea sa multe foi ce ar fi fost mai bine să rămână albe, decât era vorba numai ca volumul să pară mai gros. Vădând legătura bogată în care se resfață acele foi, mi-aduc aminte de expresiunea scăpată admiratorilor unui cadru mare: „Admirabilul cadru! dar păcat că pictorul a pus o pânză într' ănsul!” Apoi sărăcia comparațiilor, ele fiind totdeauna aceleași: soare, zori, stele, flori, etc.; pleonasm și hiatusuri cu totul neingăduite ca *nu am*; cacofonii și rime vițioase șcl. Pute că poetul și-a publicat aici toate încercările-i mediocre pentru ca să reieșă și mai mult frumusețea bucăților cari fac onoare autorului. Dar bunul perde alături cu răul și poetul, urmând astfel, n'a făcut alt de cât să îngrope mai la adânc în nămol mărgăritarele-i prețioase.

A. C. Șor.

D i n V i e n a .

— 17 ianuarie.

(Serbarea ajunului anului nou, — Almanacul Societății România-Jună.)

Arare ori sunt momente senine în viața omenescă, dar cu cât sunt mai rari, cu atât sunt mai plăcute și mai înveselitoare de inimă. Astfel de momente senine au avut și Românii din Viena cu ocaziunea serbării ajunului anului nou.

Societatea „România Jună” în tot anul arangază câte o astfel de serbare și anume după impregiurări, cu dans, seu prin concert, prin banchet etc.

Și în anul acesta „România Jună” l'a serbat cu un succes nu mai puțin strălucit, ca în anii trecuți.

Căci decât ne aduceam aminte, că afară de aceea, că anul nou e una din cele mai mari sărbători bisericești de peste an, este și ziua onomastică a nemuritorului nostru poet V. Alecsandri, și totodată ziua fundării societății „România Jună” — atunci cred, că ori cine își va pute închipui, că serbarea această, de o triplă însemnătate trebuie să fie serbată de junime cu un entuziasm deosebit și entuziasmul n'a lipsit.

La 8^{1/2} ore seara era anunțată începerea serbării. Musica militară a reg. 31 de infanterie (reg. român venit în sept. trecut la Viena din Sibiu), pusă la dispoziția societății de on. domn colonel Braun, ne-a delectat sufletul în decursul întregii nopți cu dulcele melodii românești.

Pe încetul veseliei prinse loc în inimile cele tinere și cu cât mai rapede se scurgeau minutele din anul ce muria, voia buna și entuziasmul creșea.

Mult au contribuit la ridicarea veseliei și prezența mai multor stimați oșpeți, ce-au avut bunavoința de a participa la această serbare.

În mijlocul veseliei însă, junimea nu și-a uitat de binefăcătorii și protectorii ei, când prin toaste și-a dat expresiune simțemintelor lor.

Mai întâiu s'a tostat pentru Majestățile Sale Francisc Iosif I și pre grațioasă sa consortă Elisabeta — de

cătră președ. societății dl Mera — urându-le traiu lung și zile multe pentru fericirea popoarelor, cari le domnesc. Dl Vișnevschi din România pentru Majestățile Lor Carol I și Elisabeta, regele și regina României.

Câteva momente și un alt an era sosit, câteva minute și ne aflam în ziua de Săn-Vasiu.

Atunci se ridică dl Albu și prin cuvinte bineînțelese se exprimă, că ziua de Săn-Vasiu este de o mare însemnătate pentru bardul națiunii române Vas Alecsandri, a celui bărbat care timp de 40 ani a lucrat la prosperarea și nobilitarea spiritului românesc Alecsandri, dulcele nostru poet. minunatul tălmăcitor al farmecilor naturii, a frumuseții, datinelor și tradițiunii patriei și națiunii sale, marele binevoitor și prieten al tinerimei își serbeză onomastica sa.

Apoi poftindu-i ca prevedința să-l dăruiească încă cu mulți ani de viață, lira lui cu multe cântece, ca doinele și lacrimiorele, ca legendele și pasteurile — Societatea i espedeză următorele telegramă:

„V. Alecsandri, Mircesci.

„România-jună întrunită în ședință festivă în seara de Săn-Vasiu Ve urază viață îndelungată pentru fericirea și fala poporului român.

Mera
president.”

*

Dar ietă că deodată sala în care ne aflam, începe a se întuneca și când întunecimea era aproape completă, anul ce trecea își fini viața, 12 ore bătură, anul nou era aici. Fie-care uită pe un moment amarurile și nezasurile vieții acesteia, și fie-care își doria an nou mai bun, în care speranțele și dorințele să i se îndeplinească mai bine ca în cel expirat.

Veselia se potență. Toastele curgeau unul după altul. Stimatul ospe dl Al. Grecean beu întru sănătatea membrilor „Rom. June”, întru prosperarea și fericirea societății, precum și pentru înfrățirea și stringerea mai tare a legăturilor de amicitie și frățietate a tuturor Românilor. Asemenea se toastă și pentru secul frumos, a cărui reprezentant era amabila dnă Al. Grecean. Apoi pentru curcanii români din România și Austria. Dar entuziasmul era la culme când cu toții, bătrâni și tineri curcani și studenți, ne prinserăm la horă, căci se dice că Românii când se prind să jöce hora, simțesc aceeași trebuință de a fi uniți în zilele bune ca și în zilele rele, ei voiesc să lege frăția între dênșii printr'un cântec și un joc.

Tinerimea mai jucă și alte jocuri naționale.

O suprinsă plăcută ne făcu dl Ilie Gergel, stud. de filosofie din Moldova, care avu fericita idee de a se costumă românește. Costumul dsale de Moldovan ne entuziasmă mult, dsa avea atêrnate pe piept două medalii câștigate cu ocaziunea petrecerii dsale în rebelul de independință a României ca voluntar.

Dl Simeon Pop stud. silv. ne însulleși prin declamarea lui „Penes Curcanul”, în un mod cum singur dsa îl șcie predă.

Dintre stimații oșpeți, cari au participat la această festivitate însemn aici pe: Domnul și dómna Al. Grecean, dl Fogarași; dnii tenenti: V. Bologa, N. Hidu, X. Roman, Busa Lacinski și alții.

*

Cu asta ocaziune cred, că nu va fi neinteresant pentru cetitorii „Familiei” a șci ceva și despre „Almanachul” care-l edă Societatea „România Jună”. Acest almanach, ale cărui lucrări s'au început deja de asta veră, este, după cum sunt informat, aproape gata. Greva lucrătorilor tipografi care a ținut mai aproape trei luni, încetând, tipărirea lui se va întemplă cât mai curând.

Almanachul va fi o colecțiune forte frumoasă de

operate a celor mai de frunte literați ai noștrii, în cazul cărora stă ilustra scriitoare Carmen Sylva.

Dintre ceilalți mai mulți scriitori voi numi numai nume ca: Alecsandri, Eminescu, Slavici, Maiorescu etc.

Volumul va fi foarte frumos tipărit și va fi negreșit unul din cele mai bune opuri românești de literatură frumoasă.

Idea sublimă ce soc. „Rom. jună” a avut prin scoterea acestui almanach, este, cred, demnă de cea mai mare laudă.

O societate care se ocupă serios de literatură; care primește ceea ce e bun, frumos și drept și-l răspunde întregii națiuni; în care domnesc idei frumoase și sănătoase; carea tinde spre concordie atât pe teren literar, cât și național, o societate laborioasă și conștientă de misiunea sa — e demnă totdeauna de spriginul celor de-a casă.

Și când onoratul public român va ști, că venitul acestui almanach are să intre în casa „Rom. jună”, care în aceste momente nu se află în o stare materială chiar înfloritoare, și când prin venitul acesta Societății i s'ar da un mare sucurs pentru a se înălța și cimentă și mai mult — atunci sunt sigur, că tot Românul își va procura acest op și fie-care amabilă cetătoare, voind să aibă o lectură plăcută și amuzantă, se va născuși a răspândi acest almanach edat de „România jună” cât se va putea mai tare.

I. Meduvius.

Din Bucovina.

Cernăuți 3/15 ianuarie.

(Teatru de diletanți, — jubileul dinastiei Habsburgiene.)

Românii din Cernăuți au ajuns a avea un teatru diletant, carele dă reprezentațiile sale regulat în sala „Otelului de Moldavia”. În sala aceasta au dat până la anul 1877 toate teatrele din Cernăuți reprezentațiile lor. Comitetul pentru aranjarea petrecerilor curat naționale a făcut aici toate preparările posibile, spre a aranja reprezentațiile cât se poate de bine.

În decursul a trei săptămâni a dat teatrul diletant român 2 reprezentații. La reprezentația primă s'au jucat piesele: „Millo director séu mania posturilor”, într'un act, de V. Alecsandri, și „Nu te jucă cu focul”, de I. Negruzzi; la reprezentația a doua s'au dat piesele: „Petra din casă”, comedie cu cântece într'un act, de V. Alecsandri, și „Cinel, Cinel”, de V. Alecsandri.

Reprezentarea rolurilor singuratece eră foarte bună și nu putem tăgădui, că unii din diletanți și diletante au manifestat destul de mult talent artistic, ca de exemplu dna V. C., D., dșora St. și domnia G. P., E. M., I. L., St. P. Sala gema de spectatori și între ei aflam și reprezentanți din aristocrația română. Scena eră decorată cu mult gust și costumurile, mai ales cele naționale, erau tare elegante.

Sperăm, că acest început de viață artistică n'o se fie cel din urmă; din contra avem speranță firmă, că prin acest teatru diletant se va inaugura timpul unui teatru național român pentru Bucovina. Venitul curat să fie destinat pentru înființarea unui fond teatral român din Bucovina. Și că ideea asta va prinde rădăcini adânci, ni e dovadă interesul publicului român, cu care el privește reprezentațiile aceste.

Într'a 27/12 a. tr. s'a sărbătorit în întregă Bucovina jubiliul de șese sute de ani ai dinastiei austriece a Habsburgilor. Nu există nici o școlă în Bucovina, care să nu fi aranjat o sărbătoare în ziua acesta. Mai ales

s'a aranjat jubileul acesta festiv pe la școlile din Cernăuți, unde pe lângă producțiuni musicale și declamațiuni, poesii festive, s'au ținut și orațiuni către studenți și profesori din partea directorilor respectivi. Între poesii festive aflăm: „Arborul Habsburgilor” de prof. I. Bumbac și „Stéua Austriei” de supl. prof. T. Olinschi.

Și societatea academică română „Junimea” a aranjat în ziua acesta o sărbătoare în localitățile „Mayer de jos”. Între orațiunile festive amintim pe cea a profesorului dela universitate dl Ion Sbiera.

Di Ion Sbiera desfășură în orațiunea sa totă istoria casei Habsburgice, la care ocaziune nu întrelăsă de a pomeni de binefacerile, ce le a primit națiunea română dela dinastia șomulenilor.

Pe Români i aflăm, di se profesorul I. Sbiera, la incorporarea Ardealului cu Austria trătăți ca ad glebe adscriptis, fără nici un drept politic, dară și fără nici un drept uman. Trei națiuni domnesc în Ardeal, fără ca Românul să aibă dreptul de a se putea numi cetățian liber a statului. Casa Habsburgilor séu Habichtsburgilor, adecă a șomulenilor a fost, care a ușurat sôrtea Românului, îndrumând trecerea Românilor la relegea gr. cat., prin ce tocmai s'a făcut cu puțință întemeierea școlilor și altor instituțiuni românești. La Roma se trimise Șincai, Petru Maior etc., cari rentorși din metropolea artelor clasice, au apucat conducerea intelectuală a Românilor din Ardeal. Din Ardeal vedem apoi trecând pe apostolii naționalismului și patriotismului român, pe George Lazăr în Muntenia și pe Arone Pumnul în Bucovina, cari au devenit în aceste țeri creatorii direcțiunii naționale. Dară deja în secolul al XVII se găsesec trei curente în România de astăzi. Un curent trăgea la Petersburg, altul la Turcia și cel din urmă la Viena. Austria totdeauna protegia în România direcțiunea progresului științific, și din Austria vini George Lazăr, căruia prezentul trebuie să mulțămescă progresul României întregi. Cum s'a purtat Rusia, am vădut și la 1878. „Îmi place”, di se dlui în urmă, mai mult șoimul, care se mișcă în regiunile cele mai înalte, de cât ursul, ce petrece în vizuni.”

Dionisiu D. Olinescu.

Dela Brașov.

(Sarbarea preserii lui Sân-Văsiu, — pregătiri pentru adunarea Asociațiunii transilvane.)

Preséra lui Sân-Văsiu, după cum ve anunciasem, s'a sărbătorit aici în sala Redutei și încă cu foarte mare animo.

Programa „Reuniunii de cântări” a fost bogată și bine executată. Solo a cântat amabila domnă Hareti Nemeș, cu o voce foarte simpatică, și dl Z. Butnar.

Înainte de orele 12 vine în mijlocul salei un bătrân cărunț, slab, rădămat pe o cărjă. Din aparițiunea lui vedeai, că „e pe ducă”. Acesta reprezintă pe anul 1882. Bătrânul face o revistă de tot hazlie asupra vieții sale, își descrie meritele, enumeră beneficiile, ce ne-a dat în decursul guvernării sale.

Într'aceea se întunecă sala, bătrânul dispăre, și în locu-i, în sala iluminată, ne trețim cu un june român, frumos îmbrăcat, cu căciulă de curcan pe cap. Eră anul 1883. Acesta ne întimpină cam cu următoarele:

„Ietă — c'am venit așa cum me vedeți, tinerel, frumușel, scos ca prin inel. Bre, dar departe mai ședeți dvostre! D'abiă am ajuns! Șciți de când sunt pe drum? Tomai de o mie-opt-sute-opt-deci-și-doi de ani și câteva secunde.

„Ei! imi pare bine c'avem norocire, adecă după

drept și reson, ar trebui să ve pară dv. mai bine, că aveți norocire de mine, pentru că v'am adus lucruri mari — nu e glumă. Acum se ve fac pe toți fericiți — pe toți, câți sînteți aici.

„Știu că ve fac inimile tic-tac de curiositate, ca să aflați ce v'am adus.

„Ietă ve spun pe scurt :

„Tote domnișorele se vor mărită în decursul stăpânirii mele. Aveți grigiă, coconășilor, grăbiți-ve... altfel remâneți ca Chirița cu mănșile !

„Ei și ce-am mai adus? Tote branșele au să me țină minte pentru binefacerile mele. Profesorii și funcționarii vor căpeta lăfuri întreite, dar șciți cum? Prin puterea mea de suveran, am să scad din fie-care lună câte 20 ȳile și să remănă luna numai de 10 ȳile. Ei! nu-i asta lăfă întreită? Să dică și bieții profesori și funcționari, că au avut odată un *an cu ȳile albe!*

„Advocaților nu o să le aduc multe Vorschuss-uri, dar o să le ajut, ca să-și incasseze tote espensariile restante.

„Așă e că ve place ddlor potracări?

„Meseriașilor și industriașilor o să le dau atata de lucru, în cât să potă face în fie-care săptemână numai *de șapte ori „blau“*.

„Pe negustori și bocotani, încă nu o să-i pun la uitare. Am să le fac atate daraveri, de nu o să le ajungă toți bivoliu din țera Bârsei pentru ca să-i infunde cu galbeni.

„Și alte și alte și mai mari și mai mărunte, la toți și la toate, voie bună, sănătate!

„La anul și la mulți ani!“

După acăsta începă danțul, care dură cu însufletire până pe la 5 ore.

Publicul a fost așă de numeros, încât abiă încapă în sală.

Pentru adunarea generală a Asociațiunii transilvane, care în est an se va ține aici, au început deja pregătirile. S'a constituit un comitet arangiator nu mai puțin de cât de 60 persoane. La tot casul, festivitățile ce se vor arangia cu ocaziunea adunării vor mulțumi cu prisosință, pe toți cei ce vor luă parte la ele.

La timpul seu voiu reveni în detaiu.

Hymen. *Dl Nicolae Dușoiu*, comerciant în Brașov, ș-a incredințat de consortă pe domnișora Maria I. Popp. — *Dl V. R. Damian*, profesor gimnasial în Brad, la 1/13 l. c. ș-a serbat cununia cu domnișora Aurelia Lucreția Tepeș în Făgăraș. — *Dl Romulus Petric*, cassariu al institutului de credit și de economii „Albina“ din Sibiu, în 6 ianuarie și-a serbat logodna cu dșora Eugenia Focșan din S.-Sebeș.

Călindarul săptemănei.

ȳia sept.	st. r.		Numele sântilor și sərbătorile.	Sorele resare	Sorele apune
	st. v.	st. r.			
Duminecă	9	21	Mart. Poliect.	7 28	4 56
Luni	10	22	Păr. Grigorie episc.	7 27	4 58
Martți	11	23	Păr. Theodosiu.	7 25	4 59
Mercuri	12	24	M. Tatiana.	7 25	5 1
Joi	13	25	Mat. Ermiliu.	7 24	5 2
Vineri	14	26	Păr. cei uciși în Sinai	7 23	5 3
Sămbetă	15	27	P. Pavel Tibeul.	7 22	5 4

Cătră cetitorii „Familiei“.

Precum aretarăm în nr. trecut, la fôia noastră s'a intrunit un număr mare de colaboratori. Onorab. public român se pôte dară așteptă, că „Familia“ va luă un avent mare. Pe temeiul acestei așteptări, cerem dar spriginul on. public.

În nrl prezinte introducem doi colaboratori noi, pe dnii *P. Ispirescu* (Unchiașul Sfătos) și *Al. Candiano-Popescu*. Tot odată adaugem, că numărul colaboratorilor noștri s'a mai înmulțit cu doi eșși. Aceștia sînt: *dl Carol Scrob* escelentul nostru poet liric, și *dl Ion N. Iancovescu* un nou talent poetic, despre care am scris în nr. 52 al foii noastre

Astfel dară în activitatea noastră vom fi ajutați de

colaboratorii noștri

DD.: *V. Alecsandri*, *dr. A. P. Alexi*, *Vinc. Babeș*, *Iason Bianco*, *V. R. Buticescu*, *Al. Candiano-Popescu*, *Teodor Ceantea*, *dr. George Crăinicean*, *Nicolae Densușian*, *Petru Dulfu*, *Marcu Emilian*, *Spinu Ghimpescu*, *Petru V. Grigoriu*, *Ion N. Iancovescu*, *P. Ispirescu* (Unchiașul Sfătos), *Ioan Lazarițiu*, *Sim. Manguca*, *S. Fl. Marian*, *dr. At. M. Marienescu*, *I. T. Mera*, *Veronica Micle*, *dr. Ioan Moga*, *V. B. Muntenescu*, *D. O. Olinescu*, *T. V. Păcățian*, *George Pocrean*, *M. Pompiliu*, *Matilda Poni*, *Iuliu I. Roșca*, *Teodor Roșu*, *Carol Scrob*, *dr. Grigore Silași*, *Gr. Sima a lui Ion*, *Ioan Slavici*, *A. C. Șor*, *Maria Suciu*, *G. D. Teodorescu*, *Ilie Trăila*, *Rosa Trandafir*, *V. A. Urechia*, *Ștefan Velovan*, *dr. George Vuia*.

Ne rugăm ca abonamentele să se rennoiască de timpuriu; cei ce nu mai vor să fie abonații noștri, binevoiască a ne înapoiă nrl acesta, ca să-i ștergem din **registru abonanților**. ~~De la acăsta, cari nu vor respunde costul de abonament în timp de 10 ȳile, il vom incassă prin ramburse postale, căci a conto nu putem să dăm fôia nimenuia.~~

Abonanții noștri își pot comandă la noi următorele scrieri cu prețuri fôrte reduse: „*Ranele Națiunii*“, roman în 3 tomuri, de *Iosif Vulcan*, în loc de 3 fl. cu 1 fl. 10 cr.; „*Novele*“, de acelaș, în trei tomuri, în loc de 3 fl. cu 1 fl. 20 cr.; „*Mirésă pentru mirésă*“, comedie în 3 acte, de acelaș, în loc de 1 fl. cu 25 cr.; „*De unde nu este rentôrcere*“, roman de *Adrien Gabrielly*, tradus de *Tit Bud*, în loc de 1 fl. cu 25 cr. Asemene se ofere și portretul dlui *Ion Brătian*, în loc de 1 fl. cu 30 cr.

Din: „*Sclavul Amоруlui*“ și din „*Poesii*“, ambele de *Iosif Vulcan*, nu mai avem nici un exemplar.

Edițiune nouă din „Lira Mea!“ Exemplarele de lucș din colecțiunea de poesii nouse ale redactorului acăstei foi, trecend tôte, în timp de două luni, s'a scos a două edițiune, care e și mai frumos legată decât cea d'intăiu. Prețul însă remâne tot cel vechiu, 3 fl. Fiind că sînt de mai multe colori, onorab. abonații binevoiască a-și alege colorile, cari le plac mai mult. Colorile sînt următorele: alb cu rosa, alb cu vênêt deschis, roșu cu vênêt deschis, roșu cu vênêt închis, roșu cu alb, vênêt deschis, vênêt deschis cu rosa. Totodată observăm, că esemplare cu 2 fl. nu mai avem. Din edițiunea poporală însă, cu câte un fl., se mai află esemplare.

În administrațiunea noastră se mai află de vênđare: „**Catastihul Dracului**“ călindar glumet pe anul 1883, prețul 40 cr.

Redacțiunea Familiei.

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui *Eugeniu Hollósy* în Oradea-mare. Strada principală nr. 274.